

Ábyrgdarblaðsgjafi: **Jan Müller**
Fyrirskissgjafi: **Krisjan Dahl**
Ljósmyndari: **Kalmar Lindenskov**

Bláblók: **Randi Jacobsen - Dagny Joensen - Tórfinn Smith - Hilmar Jan Hansen - Justinus Eldesgaard**

Útgeveri: **P/Í Sosialurín**
Útseting: **P/Í Sosialurín**
Prent: **P/Í Pressan 1981**

Bústubur: **Argjavegl 26 Argjum**
Telefon: **11820**

Postadr.: **Postsmoga 76 110 Tórshavn**
Telefax: **14720**

Latið ikki alingina fara fyrri bakka

ALIVINNAN er framvegis ein rættiliga nýggj vinnugrein her á landi. Og hyggja vit eftir, hvussu gongdin hevur verið í hesi vinnu, so má sigast, at hon hevur fingið sera stóran týðning fyrri okkum - ikki minst landsbúskaparlaga.

NÚ rillar av álvara í alivinnuni eisini. Tosað verður um, at verður ikki kapitalur sprændur inn í vinnuna so ella so, tá fer hon fyrri bakka ella sum onkur hevur mælt - í søguna.

FLESTU politikarar og eisini vinnulívmenn er samdir um, at vit eiga at fáa marknaðarbúskap, har vinnan klárar seg sjálv. Hetta siggja vit í fiskivinnuni, og nú tá alivinnan streingir á at fáa onkra hjálp, tá verður víst á, at hetta er júst tað ein nú roynir at fara burtur frá í fiskivinnuni, og tí er tað burturvið at lata eina aðrari vinnu almenna studing.

VIT mugu gera okkum greitt, at tað ikki snýr seg um veruligan almenna studing. Tað alivinnuni tørvur er rætt og slætt likviditet til tess at kunna seta út smolt, keypa inn fóður ol. Og tá hugsað verður um, at henda vinnan í veruleikanum hevur staðið á egnum beinum uttan almennan studing eins

og fiskivinnan, so mugu bæði okkara politikarar, okkara peningastovnar oo. innsiggja, at alt má gerast til tess, at henda vinnan nú ikki fær endaliga múnustingin.

VIT mugu ikki seta kikaran fyrri blindað eygað og harvið ikki siggja teir glottar, sum í veruleikanum eru. Og tað ber heldur ikki til bara at hyggja ein dag fram ella ein mánað. Í tí støðu samfelagið er í, har vit næstan einki vinnuligt grundarlag hava longur, er tað nettup okkara skylda og uppgáva at fáa eyga á teir glottar, sum eru. Og her er alivinnan heilt givið ein glotti, um ikki í dag, so um ikki so langa tíð. Vit eiga tað rætta umhvørvið, og skjótt eiga vit eisini tey røttu fólkini til at halda framhaldandi lív í eini slíkari vinnu.

HÓAST tað hevur verið fýlst á, at summir av alararum hava livað sum aðrir gullashbarónar og ikki hava dugað at fingið eina nóg lønandi vinnu burtur úr, so er tað fullkomiliga skeið at generalisera - at skera alla alivinnuna yvir ein kamb. Tað eru vissuliga teir mongu, sum bæði brúka orku, tíð og evni til at byggja upp eina sunna alivinnu. Og sum hava rokkið góð úrslit. Skal nú alt hetta detta niðurfyrri? Tað má og skal tað ikki eftir okkara tykki.

VIT mugu tvingast til at leggja burtur okkara aggrónir móti hesi vinnu, nú hon er í svárum trupulleikum. Tí í veruleikanum hevur hon nóg stórri týðning fyrri landsbúskaparlaga úrslitið enn vit geva okkum fær um.

FØROYAR eru helst tað besta staðið í øllum Norðurlantshavi til júst aling, og tí eiga vit ikki at sleppa hesum møguleika nú. Um eingin annar útvegur er, tá eiga vit at royna at fáa útlendingar at seta pengar í alivinnuna. Hetta kann fyrri mong sýnast ein skeiv gongd, men er tað ikki betri at kunna varðveita hesi so týðandi arbeidsplassini og útflutningsvirði við fremmandum kapitali heldur enn at lata alt fara, bara tí at vit ikki sjálv hava kapital og vilja nokk!

TAÐ skal vera vón okkara, at okkara egnu peningastovnar og eisini politikararnir vísa seg sum menn og forða fyrri, at alivinnan fer í søguna. Tað vil vera ein vanlukka. Tað er greitt, at hóast fleiri av bankunum hava mist pengar uppá alivinnuna, so er tað ein óreingiligur veruleiki, at hesir somu bankar hava eisini tjeit feitt uppá somu alivinnu. Tí eiga teir eisini nú at vísa samfelagssinni. Í síðsta enda eru teir við til at taka grundarlagið undan sær sjálvum vilja teir ikki geva alivinnuni neyðuga kapitalin fyrri at koma gjøgnum hesa

ringu tíðina. Tí vit ivast ikki í, at tað er bara ein spurningur um tíð, so vil alivinnan vera eitt upphatt stórri íkast til samfelagsbúskapin enn í dag. Tað ringasta vit kunnu gera er at kappá á stokkinum við at nokta at figgja úseting av smolti. Tá hava bankarnir í veruleikanum givið alivinnuni múnustingin. Tá hava teir rætt og slætt kvett eina týðandi livæðr av.

MEN gerst einki, eru bankarnir hvørki til at høgga ella stinga í, so mugu vit fara út um landoddarnar og royna at fáa útlendingar áhugaðar í Føroyum sum tí idella alilandinum. Og tað er júst tað Føroyar eru. Eitt er víst: alivinnan má ikki fara fyrri bakka nú. Tað skylda vit í hvussu er okkara komandi ættarlíðum, sum kunnu koma út fyrri, at tað fara at ganga nóg ár, til fiskur verður aftur við Føroyar. Og fyrri at fyrirbyggja avleiðingunum á tí ber til sjálvur at seta út fiskin og selja hann av landinum. Tí má alivinnuni verða liv lagað. Hetta mugu ikki bert okkara politikarar sanna, men kanska fyrst og fremst tey og teir, sum í dag sita á og umsita kapitalin. Vit hava brúk fyrri bankunum. Men hvat skulu vit brúka bankar til, tá bæði alivinna og fiskivinna eru farin fyrri bakka!!!

Samstarv styrkir

Á onkrum skipi er manningin gingin við tilat lækka býtis% til 16%. Hjá tí skipinum fara 84% av kvotuni til figgjarstovnar og ikki til manningina, familjuna ella føroyska samfelagið, sigur Eyðólv Dimon

Skulu vit gera okkum tankar um at koma úr teirri nagatáðni samfelagið er í, má politiski myndugleikin vera djavari og tora at taka avgerðir, heldur enn at lata marknaðarkrefurnar ráða.

Landstýrið hevur sagt, at vit mugu bera so í bandi, at nýggjastu og mest framkomnu skipini ikki fara av landinum. Sjálvandi skulu vit ansa okkum, at vit ikki um fáar standa eftir við einum niðurslitnum framleiðslutóli, ið má skiftast út.

Men at hava sum útgangsstøði, at vit mugu varðveita nýggju skipini fyrri ein hvønn pris, kann gerast ein beinleiðis skaðilg kós. Eru skipini ov dýr, sum tey flestu eru í dag, má kannast hvat samfelagsliga lønar seg best. At halda lív í skipinum, ella at byggja eitt nýtt og bíligari á eini føroyskari skipasmíðju.

Lægri býtisprosent, merkir meir til bankarnar og minni til landi

Vit vita, at flestu skipini hava tungt við at fáa end-

arnar at røkka saman. Reiðararlagið roynir av øllum alvi at fáa lækka býtis % fyrri at bøta um likviditetin hjá skipinum.

Á onkrum skipi er manningin sjálvboðin gingin við til at býtis % verður lækka til 16%. Í hesum føri vil tað siga, at 84% av inntøkuni hjá skipinum ikki kemur føroysku manningini ella familjuni til góðar, men fer beinleiðis til bankar í Føroyum og í útheiminum.

Er tað rætt, at so stórir partur av fiskivotum okkara skulu fara beinleiðis til bankarnar?

Vit mugu gera okkum greitt, at lata vit marknaðarkrefurnar ráða einsamallur, so verða tað tey dýru skipini, tey sum bankarnir missa mest við at koyra á húsgang, sum verða eftir.

Politiski myndugleikin má verða djavari

Her má politiski myndugleikin avgera hvørji skip, vit vilja hava eftir, og stuðulsskipanir mugu so lagast eftir tí. Hetta verður

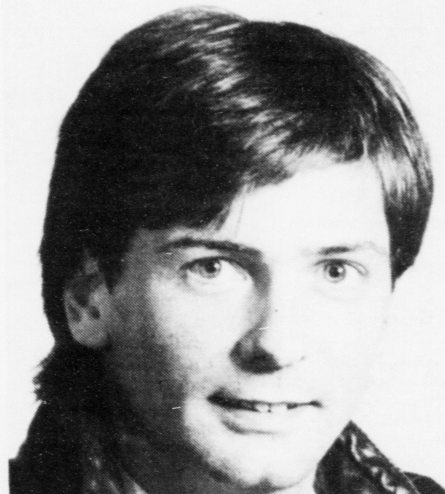
trupult, men politikarar, sum ikki tora at taka slíka avgerð, landinum at frama, áttu ikki at bjóða seg fram til stórv, sum júst innibera, at man torir at taka »óbehagiligar« avgerðir.

Hetta verður altavgerandi fyrri, hvussu nógv ár skulu ganga, áðrenn vit koma upp úr figgjarliga aldudalimum.

Fiskasølan má vakna ella vekjast.

Øll mundu vit fegnast, tá Fiskasølan fekk ein nýggjan og ungan stjóra. Hesin byrjaði eisini óført, og útflutningsvirðið vaks munandi tað fyrsta árið. Nýggi stjórnin hevði nógv góð hugskot, hvussu Føroyar skuldi fáa stórri úrtøku úr fiskivinnuni.

Men nú hoyrast eingi hugskot, og í seinastuni hevur nýggi fiskasølustjórnin bert gjørt vart við seg, tá tað galt um at gera viðmerkingar til hugskotini hjá øðrum. Fortreyrnar í dag eru nógv broyttar, men tað er nú, vit hava brúk fyrri nýggjum hugskotum. Og

Mugu fáa eitt samstarv við grannar okkara Ísland og Grønland, tá tað snýr seg um sølu á fiski, skrivur Eyðólv Dimon

Fiskasølan eigur at føla stórri ábyrgd fyrri støðuni og virka sum ein katalysator, ella ígongdsetari. Tað er Fiskasølan, ið skal granska og menna fiskaiðnaðin og stýra útflutningin. Ger Fiskasølan ikki tað, av sær sjálvari, mugu limirnir, flakavirkini, krevja tað fyrri limaskap sín.

Herfyrri fór eitt føroyskt flakavirkni undir ser-framleiðslu, men tá vørin skuldi seljast hevði eitt annað føroyskt flakavirkni metta marknaðin. Tá er illa lagt til rættis, um eitt lítið flakavirkni í Føroyum kann metta ein markna so annað virki

brennur inni við framleiðslu.

Pinkulingurin Føroya Fiskasøla

Danskir svinaútflytarar ásanna í dag, at skulu teir ikki fullkomiliga verða kroystir, nú so stórar broytingar henda í Evropa, so er neyðugt at leggja saman ella »fusionera« við svinaútflytarar í øðrum londum.

Føroya Fiskasøla koyrir sítt »enemandsløb« og kappast við føroyingar, íslendarar og grønlendingar um stórt sæð sama marknað. At føroyskir fiskiútflytarar áttu at samstarva ein

sjálvfylgja, og somuleiðis áttu vit av øllum alvi at virka fyrri, at vit finga eitt samstarv við grannar okkara Ísland og Grønland.

Hesum samstarvi høvdu øll trí londini fingið gagn av og kanska serliga lítila landið Føroyar. Hetta hevði ikki gjørt okkum til ein risa á EF-marknaðinum, men hevði børt munandi um framtíðar útlit okkara.

Nógv verður tosað um útnorður samstarv, og hetta hevði so verið nakað ítøkiligtat arbeid við. Tað stendur púra greitt, at í nýggja Europa er tað tann sterkasti, ið vinnur, meðan onnur verða kroyst.

Eyðólv Dimon